

СТУДЕНТСКИТЕ ИНИЦИАТИВИ И ПРИЛОЖНАТА КОМПЮТЪРНА ПОДГОТОВКА

Марийка Петрова, Драгостин Маринов

*РУ „Ангел Кънчев”, Филиал Разград, Бул. „Априлско въстание” № 47, 7200 гр. Разград,
България E-mail: mgpetrova@uni-ruse.bg, dmarinov@uni-ruse.bg*

STUDENTS INITIATIVE, APPLIED COMPUTER TRAINING

Marijka Petrova, Dragostin Marinov

*RU “Angel Kanchev”, Razgrad Branch, Bull. “April Uprising” № 47, 7200
Razgrad, Bulgaria E-mail: mgpetrova@uni-ruse.bg, dmarinov@uni-ruse.bg*

ABSTRACT

This article examines the role of student initiatives to extend the experience and worldview of students. Experience shows that the desire to master certain computer skills and knowledge outside of school hours is conscious support for creative achievements in science, art and culture. Also highlights that the task of creating useful engagement of students in their free time becomes an important factor in the work of each teacher. The belief that students can better grasp the abstract through the concrete and to develop skill through practice, is the essence of this article.

Key words: student initiatives, computer skills, outside of school hours

Въведение

Свидетели сме на ускореното навлизане на компютрите в живота на младите хора. Те се превръщат в неотменим атрибут за тяхното всекидневие и стават основно средство за комуникация, запознанства и търсене на информация. Постепенно успяват да изместят редица младежки занимания, като четене на книги, гледане на телевизия, срещи с приятели и др. Екипът на дирекция „Младеж” към Министерството на образованието, младежта и науката, кани на една виртуална разходка в новия си сайт на адрес <http://youth.mon.bg> всички младежи в страната, защото обществото се нуждае от висококласифицирана и адаптивна работна сила с разнообразни умения. Повечето работни места изискват от персонала определено ниво на взаимодействие и опит с информационните технологии. Тези технологии са сложно вплетени в предприятията, включително и здравната индустрия, използването на електронни медицински досиета, производство и използване на автоматизирани линии за производство на индустрията, използването на банковата индустрия на онлайн банкиране, както и ресторантьорството и хранително-вкусовата промишленост. Необходими са не само технически умения при трудовата реализация, но и социални, културни умения за комуникация, за разрешаване на конфликти и др.

Насочването към различни младежки инициативи и дейности за запълване на свободното време на студентите, трябва да започне още в първи курс и да продължи в същия темп до завършване на обучението им. Възможностите за ангажираност могат да включат широк спектър от занимания за разширяване на знанията, опита и уменията им в различни области, без да се откъсват от компютърните услуги. Целта е студентите приоритетно да насочат използването на компютрите в извършване на сложни изчислителни дейности, за организиране и работа с бази данни от химични, математически, микробиологични елементи и да се ориентират правилно в приложната страна на компютърните възможности за конкретни дейности. Те трябва да виждат приложението на компютрите в конструирането и използването на все по-производителни инструментални машини. Грижата за създаване на полезна заетост на студентите в тяхното свободно време, става основна в дейността на всеки

университетски преподавател. Използването на компютри е важно условие за да се преодолее пасивността и липсата на желание за действие, чрез тях се поощрява се не само активността на младежите, но се генерират и много нови идеи.

Изложение

Днес технологиите играят водеща роля в образованието и науката. Чрез тях се улеснява процесът на обучение, изграждат се нови техники за преподаване и учене, за комуникация и формиране на добри преподавателски практики. В учебните часове по Информационни технологии трябва да се насочи вниманието на студентите към **портала на ЕС**, това е пътят за интегриране на България към Европейското изследователско пространство. Многообразието от информационни източници, публикации и документи, политики и дейности, спомагат за израстването на младите и способни университетски кадри, като компетентни и можещи специалисти, които са подготвени за новото време. Там за студентите има специално послание. В раздела **Образователни програми** те могат да видят актуалните за момента **Европейски младежки програми**. Добре е да се запознаят с целите на тези програми, кой може да участва в тях, да получат информация за минали събития и за бъдещи инициативи. В портала са посочени връзки (адреси, телефони, електронна поща и лице за контакт) с **Националния център „Европейски младежки програми и инициативи“**. Като европейски граждани, бъдещите технолози реално могат да осъзнаят необходимостта от компютърни и езикови умения, за трудовата си реализация както у нас, така и в чужбина. Могат да се замислят за своето личностно развитие, пречупено през призмата на доброволчеството, кретивността и социалното включване в различните дейности за учебната група, Филиала или Университета.

Добре е всеки студент да придобие компютърни практически умения и желания за действеност при търсене и намиране на **специализирана информация** по различни теми, която впоследствие ще им е необходима, както в учебните практики, така и при трудовата им реализация. Колкото по рано се научат да извличат специализираната информация от различни сайтове, толкова по-голям опит ще придобият за работа с такава информация. „Нека покажем, че когато младежите имат добри идеи и мотивация, с търпение и воля могат да постигнат много, както за себе си, така и за обществото”, споделя Александър Иванов Председател на САИМО Newsletter (издание на студентската асоциация за изследване на международните отношения).

Друг важен сайт, за който е добре да знаят студентите, е споменатия в началото на статията **виртуален сайт към Министерството на образованието, младежта и науката**. Широкото многообразие от обяви, покани и съобщения могат да са от полза за голям брой студенти с различни интереси. Информацията за реализирани проекти и младежки събития ще ги направи съпричастни и ще обогати техните социални контакти. Чрез обявите за обучения, семинари, конкурси и младежки събития, те могат да участват в различни инициативи. Предложените линкове към международни, национални и неправителствени организации, работещи в младежкия сектор са още една полезна придобивка за всеки младеж, стремящ се към постигането на нов по-висок стандарт за живот и общуване.

Дългогодишна практика във Филиал Разград към РУ „Ангел Кънчев” е студентите от различните специалности в първи курс, да се поемат от **курсови наставници**. Това са преподавателите (асистенти и главни асистенти) с основна учебна натовареност в първи курс. Те посрещат първокурсниците, раздават им документите на първокурсника приготвени от Учебен отдел. Запознават ги със спецификата на студентското обучение, с правата и задълженията на студента, както и с някои основни аспекти на закона за Висшето образование. Ежеседмичните занятия, извънучебните срещи със студентите (празници, организационни въпроси, мероприятия и др.) способстват за взаимно опознаване и за изграждане на работещо взаимодействие. То може да се използва за стимулиране на

студентски инициативи, за обмяна на опит и споделяне на идеи. Добре е тези инициативи се обвържат с компетенции, необходими за израстването на младежите в учебно, научно или в практическо естество и с приятно прекарване на времето в желана среда от приятели и атмосфера изпълнена с доверие и приятни емоции.

Трудностите с които се сблъскват някои от студентите, докато търсят работа, може да се превърне в стимул за останалите, в свободното си време, да се запознаят с начините за търсене и намиране на работа. Идеята може да се започне в часовете по Информационни технологии, като се постави задание за написване на **автобиография (CV)**, **мотивационно писмо** за започване на работа и как трябва да се комуникира при **интервю за работа**. Всеки първокурсник е добре да знае, че с дейностите в които участва, мероприятията и стажовете които е провел, той е започнал да попълва своята автобиография. Преди да се напише CV може да се разгледа информацията в интернет, споделените идеи и препоръки. След това в извънучебни мероприятия, могат да се организират **ролеви игри** с подаване на документи за работа (може и по електронен път), провеждане на интервю, като се конкретизира работното

фигура 1

място, изискванията за постъпване на работа и получаване на резултатите. Предварително може да се даде на участниците да извършат проучване в няколко фирми в населеното място, какви са условията за провеждане и участие в конкурси за постъпване на работа. Да се събере информация как се провеждат интервюта за работа, какво се харесва и какво не се одобрява от работодателите. След като се обобщи събраната информация и се обработи заедно с информацията изтеглена и систематизирана от интернет, може да се изработи стратегия за ролевите игри.

Участието на студенти в конкретни **младежки проекти** (фигура 1), е от изключителна важност за споделяне на натрупаните впечатления с колегите, като се използва подходящия начин за представяне на целите и стратегиите на проекта. Интерес представлява и веселата

част, включваща настаняването в хубави хотели, запознанства с колеги от други университети, спокойни и приятни разговори на чаша кафе. Това е начин да се мотивира голяма част от останалите студенти, за да кандидатстват и се включват в предлагани обучения, семинари или други младежки събития.

фигура 2

Една от младежките инициативи във Филиал Разград към РУ „Ангел Кънчев” е издаването на **студентски вестник** (фигура 2). Тя се оказва обединяващо звено не само за придобиване на нови практически умения, но и на теоретични знания по различни дисциплини. Дейностите по подготовката на дизайна за всяко издание, подбора на темите, съчетаването на отделните материали в едно цяло, стимулират студентите неусетно да продължават обучението си и извън учебните кабинети.

- ✓ Те се научават да ползват съвременните информационни и комуникационни технологии ефективно.
- ✓ Изграждат умения за работа в екип.
- ✓ Свикват да разпределят задачите за изпълнение по модел, който изграждат и допълват

непрекъснато, както и да си съдействат при необходимост.

- ✓ Осъзнават необходимостта от добро владение на правописа и словоредата. Свикват да ползват различните речници (правописен, тълковен, технически, синонимен, на чуждите езици и др.). Научават се да ги търсят в Интернет и да са критични към всеки материал, който трябва да представят пред колеги, преподаватели и общественост.
- ✓ Добрата чуждоезикова подготовка се оказва голямо предимство при подбора на информацията от международни форуми.
- ✓ Научават се да превеждат статии с различна научна и техническа информация.
- ✓ Овладяват все по-пълно похватите за работа с текстови документи и начините на оформяне на текстови карети. Студентите добиват умения за *интегриране* на информация от различни програми – вмъкване, свързване и вграждане.
- ✓ Дейностите по подготовката и издаването на вестника, подпомагат младежите да изградят балансираност на учебната си натовареност с извънучебната заетост.
- ✓ Последващите коментари и обсъждания на изданията ги приучават да анализират правилно както успехите, така и слабостите в дейността си. Научават се да изградят верни стратегии за следващите издания, и правилни прогнози за очакванията на аудиторията. Успехът от дейността е лесно измерим и видим, с което може да се превърне в стимул за въвличане на по-голям брой участници и по-широк спектър информация. Но не трябва да се забравя, че и липсата на интерес дава много поуки и насоки за по-добри изяви и търсене на оригинални идеи.

Наличието на рубрики с научно изследователска насоченост, дава възможност бъдещите технолози, да следят по-отблизо най-новите световни постижения в областта на техните специалности, на дисциплините които изучават или в направления, които са им интересни. Поднесената от вестника информация способства за израстването на младите хора като самостоятелни, мислещи и социално отговорни личности.

Участието на студенти в различни *производствени практики*, е своеобразна практическа база за демонстрация на новите умения, които те са придобили. Чрез изработването на подходящи презентации или мултимедийни файлове, може да се демонстрират новите компетенции овладени от студентите. Да се покаже работното място пред останалите, с неговите привлекателни страни, възможности за реализация, необходимост от кадрово разширяване и др. Процесът по изготвяне на представянето изисква сериозна подготовка и ново преосмисляне на приоритетите от конкретната работна среда. Трябва да се покажат и трудностите, които тя поставя като предизвикателство към желаещите да се реализират в това направление. Дребните детайли по изпълнението се оказваха градивни и полезни, каква текстова информация да се поднесе, как да се комбинира със снимковия материал, на кои технологии да се акцентува. Изводите и обобщението в края са задължителни, какво е добре да се изучава в учебните часове, за да се подпомогнат студентите теоретично и практически от преподавателите за студентските практики.

При провеждане на традиционните *шахматни турнири* във Филиал – Разград се

фигура 3

стремим да развиваме логическото мислене на студентите (фигура 2). За да се изиграе печеливша партия в шахмата, състезателите трябва да си изградят стратегии за противодействие на противника и винаги да избират оптималната. В този вид спортни занимания, практическят опит е от голямо значение и студентите могат да използват компютрите, както за игра, така и като източници на информация. С подходящи напътствия и насоки от преподавателите, могат да следят провеждащите се турнири в страната и чужбина в реално време и да трупат практически опит.

Студентите могат да видят координатната система в полетата на шахматната дъска, всяко поле от наличните 64 се задава с две координати, една от букви (a...h) и една от числа (1...8). Двама шахматисти могат да играят шахмат без да са един до друг, а като си съобщават ходовете чрез двойката координати.

Организирането и провеждането на *спортни излети* със студентите, може да обогати техните познания с данни за природата, растенията, екологията и др. Отново задачата на преподавателите е предварително да се подготвят с интересни и забавни за студентите факти и игрови модели за вмъкване на теоретични и практически познания.

Може да им се обясни как гръцкият математик Ератостен, преди повече от 2000 години е определил обиколката на земното кълбо със съвсем малка неточност. Той е използвал дължината на сянката на отвесно стоящ стълб, но е отчитал и други важни фактори. Могат да отгатнат, какви са тези фактори и да се обсъди какви други интересни открития са познати от древността.

Интересно е използването и създаването на слънчеви часовници. Не са малко градовете в които и днес нашите съвременници се радват на такива часовници. С Интернет лесно и бързо те могат да получат информация. Но не е лесно да се отговори, как се създава такъв часовник, как се използва движението на Слънцето, за да се отмерва времето.

Природата, най-великият творец е вдъхновявала изследователите в много научни открития и творците в създаването на велики шедеври. Тя трябва да се използва и днес за ефективно мобилизиране и разгръщане на потенциала в младите хора.

Заключение

От натрупания емпиричен материал и проведените дейности за работа със студентите в РУ „Ангел Кънчев”, Филиал - Разград, могат да се направят следните изводи и насоки за стимулиране активността на студентите и използване на компютърните технологии в тях:

- › Да се осигури по-голяма практическа приложимост на обучението. Активизиране участието на първокурсниците в различни извънучебните дейности.
- › Разширяване и стимулиране на формите за социална ангажираност на младите хора, чрез запознаването им с различни програми, проекти и семинари.
- › Да се търсят начини за по-ефективни връзки на студентите с бизнеса.
- › Изграждане на академична ориентираност още в първи курс и подпомагане при необходимост от вземане на решение.
- › Създаване на условия за откриване и развитие на положителните заложби и компетенции на младите хора, като се следи за техните потребности и интереси.
- › Умело използване на информационните технологии за задържане интереса на студентите чрез работа с интерактивни инициативи и включването им в различни събития.
- › Да се търсят и прилагат нови подходи на преподаване и учене, като се насърчава младежкото предприемачество.
- › Насърчаване мобилността на студентите, стимулиране на дейности свързани с разпространение на знания и публикационна активност.

Литература:

1. Grant, Donna M., Alisha D. Malloy, Marianne C. Murphy, 2009, A Comparison of Student Perceptions of their Computer Skills to their Actual Abilities, Journal of Information Technology Education, Volume 8
2. <http://youth.mon.bg/>
3. http://ec.europa.eu/bulgaria/youth/index_bg.htm

4. <http://youth.mon.bg/images/docs/youth%20strategy1.pdf>
5. <http://youth.mon.bg/images/docs/National%20Youth%20program%202011-2015.pdf>